

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Pro vitibus sacrum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

DE CAPRA. CAP. I.

HSto igitur prima de Capra consideratio, quoniam ea vago lascivoque admodum ingenio prædita, & vorandi aviditate hac illac cursitans, locoque stare nescia, è grege prima omnium prodiit,

AUDIENDI PROMPTITUDO.

CAP. II.

A Plin. lib. 8. c. 50. **H**ominem auditu præpollentem Ægyptii hieroglyphice significare si vellent, Capram ponere soliti sunt, quam per aures perinde atque per narès spiritum & emittere, & vicissim recipere una cum Ægyptiis tam Archelaus quam Alcmaeon auctores gravissimi prodidere: quamvis opinionem hanc maxime reprobatur Aristoteles, humanamque diligentiam id nulla adhuc dissectione deprehendisse, aut sensu aliquo evidentiore conijcere potuisse, firmiter asseverat: Ægyptiis tamen commentum placet.

CONSTERNATIO MULTITUDINIS.

CAP. III.

Caprarum grex astutus. Plin. ibid.

Sunt qui multitudinem uniuscujusque casu consternatam obstupescantque indicare volentes, Capram villosa mento dependente comprehensam pingant. Accidit enim, ut si earum unam ex grege aruncum eo apprehenderis, cætera stent veluti stupida, suos in illam unam oculos conijcientes. Sunt vero qui loco hoc modo Eryngium, modo Moly, vel Origanum etiam querant: quem caulem si Ovis Capellave pascendo avulserit, & in sublimi conspicuum erexerit, grex reliquus abjecta pabuli cura attonitus reddatur: neque prius pabuli memor fiat, quam caulis ille à pastoribus ab ore pecudis abstractus abijciatur. Cujus fabulæ auctores etiam citant Aristotelem & Plutarchum. Nos Hieroglyphicum de apprehensa Capræ barba, quam Opius Aurelius Spirillum vocari dicit, aruncum Plinius ex Naturali historia defumpimus.

PRO VITIBUS SACRUM. CAP. IV.

In Corinthiacis. Præsertim vitibus ex Plin. ibid.

Quid autem sibi vellet hieroglyphicum aheneæ Capræ inauratæ, quam Philiasii tanto cultu præsequantur, ut illi etiam preces allegarent, Pausanias declarat. Quippe cum manifestum sit, quod ne id accideret, ea potissimum ratione caveri posse judicant. Animal porro id cum sit ex domesticis omnibus damnosissimum, lege in Acropolin Athenis adire prohibitum, morsu noxio universa gemina abrodens, & ut more Jurisconsultorum, ac pratorii edicti loquar, pauperiem faciens Alii Baccho Caprum ob hoc mastare maluerunt: ut pestia quæ morsu pestilenti vitibus maxime nocet, immolata, Deum vitibus conciliaret. Nam & Afcolia sacra, de quibus Virgil. *Unctos saliere per utres*, ea de causa Baccho sunt instituta: quia utres ex hircinis caprinisque pellibus fieri consueverunt. Quoniam vero Capræ vitem abrodens eam veluti veneficio vitiat, excogitatum est in Bacchi gratiam id in utres ludibrium, ut scilicet eos flatu tumefactos per humum disponderent, superque eos saltationibus lascivirent, unde lubricitate pellis suoapte pingui delibutæ pingues identidem fallerentur, precipitesque saltatores, sine ullo tamen incommodo, conciderent, effusumque omnium risum excitarent. Eadem antipathia causa dictum à Virgilio autumant:

Et in veribus torrebimus extra columnis.

Georg. lib. 3.

Corylos enim vitibus vicinitate sua nocere, experimento compertum est: quamvis Festus columna hastilia ex corno abore facta potius, quam ex Corylo velit. Contra vero inventum est ex tam pestilente in vites animali maximam capere utilitatem, ejusque beneficio augeri vindemiam: siquidem apud Africanum legas, cornua Caprarum numero tria circum arborem, cui vitis maritata sit in terram affigi, acumine deorsum immisso, ore cornuum supra terram paululum extante, ut pluvia, velut

A in vas infuere possit, id factum uberrimæ fertilitatis in vitibus auxilium esse. Nihil fecius, ut idem Africanus author est, non morsus tantum vitem lædit, verum pulmo etiam ejus contra vini vim ar- ma capit si aſsetur, & ebriosa cuiquam in cibum detur: efficit enim ut vapor ille, qui temulentiam inducit, retundatur, inaniterq; diffusetur & evanescat. Quin etiam hircinus adeps, quo falx putatoria obuncta fuerit, ne pediculi in vite generetur, prohibet, ab eodem proditum Africano.

UNIVERSA MUNDI MACHINA. CAP. V.

Hieroglyphicum erat & Panis signum, ex quo tota mundi machina intelligebatur: capripes enim erat, humana reli- quum effigie. Inferior ea pars terram hirtam & hispidam osten- debat, humana vero lævitas atque mollities, tranquillum & defæ- catum æthera, mundi ipsius ducem. Huic insuper illa in Nym- phas procacitas attributa, & numquam satiata libido: mundus

B siquidem assidue rerum species progenerat, & humore plurimum utitur, materia quippe generationi in primis & apta & commoda. Quare simulacrum Panos tam sylvis & agris, quam hortis & fon- tibus & puteis ut tutelaris apponebatur. Commentitium verò est, quod Pana nonnulli ita dictum arbitrantur, quia Penelopes & totius turbæ procorum filius fuerit, qua in sententia Theocritiana est apostrophe ad Penelopem, *Syringe, Ἰοὺν τῆς Ἰδυμνῆα*, quem quidem Epimenides ex Jove & Callistone genitum asserit, poematibus: gemellos enim fuisse Pana & Arcada. Sed Aristippus in Arcadico, Jovis & Nymphæ Aneidos prolem agnoscit. At qui veterum fabulas speciem quandam esse Philosophiæ autumant, delitescentem in illis doctrinam ita solent explicare, ut Pana ideo dici velint, quod, uti monueramus, simulacrum ejus universi naturam exprimat: forma enim ejus quascumq; tuemur accommo- data est. Cornua siquidem & Solis & Lunæ similitudinem esse perhibent. Nam alibi cum de Moyse loqueremur, radiatam ejus faciem pro cornuta à nonnullis acceptam ea de causa docuimus, quod apud Hebræos radius & cornu sint univoca. Pantheræ pellem, stellarum, ut Probus arbitratur, ut quidam alii, simulacrum esse terra: quæ mira sit varietate conspicua: inferioris partis villos omnium terra nascentium imaginem haberi. Fistulam, spirantium in orbe toto ventorum imitationem: Cap- rinam faciem, repentinas procellarum turbationes, quæque toto aëre sunt mutationes, indicare. Jam per femora hirta, sylvosa loca, per crurum exilitatem, montium abrupta figurari. Sunt qui fal- cem etiam manu prætentam illi attribuunt, quod dubio procul labores, quos operibus mortales im- pendunt, indicaret. De Hirco autem qui Alexandri Macedonis apud Danielem indicium fuerit alio loco dictum. Hic illud potius ponam quod Eucherius tradit, ex Capræ simbolo justos intelligi ex Gentibus præcipue venientes, eoque spectare Salomonis dictum: *Capillatura tua sicut grex Capraru, Cant. c. 4. quæ revelata sunt ex Galaad, sumpta scilicet inde similitudine, quod Capræ de sublimi cibum petunt, veluti pii quæ superne sunt ad animi cibum investigant.*

Pan mundi hierogly- cum.

LIBIDO. CAP. VI.

CAprinum adhæc genus in Chimæra: Capra enim & Chimæra idem: quippe in nequitia Belle- rophontis virtute domita, medium tenet, quod libidinis affectum notat, ea videlicet de causa quod hujus generis animal in libidinem & procacitatem fit immodicum, hædosque petulcos ea- dem ratione dictos à Virgilio legimus. Deque Satyris idem idem capripedibus eadem omnium consensu feruntur, non posse quidem eos libidine satiari. Minime vero fabulosum esse de Satyris commentum, ostendit Plinius, qui illos in Subolanis Indorum montibus inveniri tradit, humana effigie animal perniciosissimum, ut propter velocitatem nisi senes, aut agri capi nequeant. Sed & Paulanias hæc de illis audisse se profitetur, Euphemum quendam probatæ fidei virum, aliquando sibi narraſſe, cum in Hispaniam navigaret, adverſa tempeſtate ſe in exteriorem Oceanum eſſe dela- tum, poſtque multorum dierum navigationem, ad inſulas quaſdam deſertas perveniſſe, quas ho- mines

Georg. l. 4.
Plin. lib. 7.
cap. 2.
De Satyris
hiſtoria ex
Paulania.